

УДК 332.87

ОЦІНКА ПІДПРИЄМСТВ ТЕПЛОПОСТАЧАННЯ ЗА РІВНЕМ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ

Хобта В.М., д.е.н., проф., завідувач кафедри «Економіка підприємства», Донецький національний технічний університет

Полуянова М.В., аспірант Донецький національний технічний університет

Хобта В.М., Полуянова М.В. Оцінка підприємств теплопостачання за рівнем інвестиційної привабливості. Запропоновано здійснювати оцінку інвестиційної привабливості підприємств теплопостачання на основі моделі Дюпона, яка дозволяє врахувати взаємозалежність, обґрунтованість, ієрархічність показників, відображає закономірність та чітко визначену послідовність розрахунку інтегрального показника. Розроблено алгоритм оцінки інвестиційної привабливості підприємств житлово-комунального господарства.

Хобта В.М., Полуянова М. В. Оценка предприятий теплоснабжения по уровню инвестиционной привлекательности. Предложено осуществлять оценку инвестиционной привлекательности предприятий теплоснабжения на основе модели Дюпона, которая позволяет учесть взаимозависимость, обоснованность, иерархичность показателей, отображает закономерность и четко определенную последовательность расчета интегрального показателя. Разработан алгоритм оценки инвестиционной привлекательности предприятий жилищно-коммунального хозяйства.

Khobta V., Poluyanov M. Heating Company Evaluation in Terms of Investment Attractiveness. The article offers to assess the investment attractiveness of heating companies based on the model of Dupont, which allows taking into account the interdependence, validity, hierarchy of indicators. It shows a well-defined pattern and sequence of calculating the integral indicator. We have developed an algorithm for estimating the investment attractiveness of housing and communal services.

Постановка проблеми. На теперішній час вирішення проблем підприємств житлово-комунального господарства стикається з браком фінансових ресурсів. У зв'язку з цим, посилюється актуальність залучення у галузь додаткових коштів, що можливо шляхом підвищення інвестиційної привабливості. Для прийняття рішень щодо доцільності вкладання фінансових ресурсів в те або інше підприємство, необхідно отримання об'єктивної оцінки інвестиційної привабливості суб'єкта господарювання. Вчені виділяють багато показників, що впливають на рівень інвестиційної привабливості. При цьому, автори збігаються у погляді, що основою кожного підходу є характеристики фінансового стану підприємств, які, насамперед, цікавлять інвестора та впливають на прийняття рішень щодо капіталовкладень. Проблеми визначення оцінки інвестиційної привабливості підприємств присвятили свої праці – Фіцджеральд Р.[1], Бланк І.А.[2], Майорова Т.В.[3], Толкаченко О.Ю. [4] та ін. Але розроблені рекомендації не розкривають специфіки діяльності підприємств житлово-комунального господарства та, зокрема, не пристосовані до галузевих особливостей підприємств теплопостачання.

Мета статті. Метою даної роботи є розробка методичних рекомендацій, які дозволяють характеризувати рівень інвестиційної привабливості підприємств теплопостачання з урахування галузевих особливостей діяльності цих підприємств.

Викладення основного матеріалу. Більшість як зарубіжних, так і національних авторів розглядають інвестиційну привабливість підприємств як інтегральну характеристику об'єкта інвестування, узагальнюючу систему показників доцільності вкладання коштів інвестором, що відображає можливості поєднання інтересів усіх учасників інвестиційного процесу. Враховуючи значущість показника «інвестиційна привабливість», необхідно визначити основні вимоги, яким він повинен відповідати:

- бути розрахованим на ґрунті системи показників, які відбивають результати діяльності підприємства;
- збирати и узагальнювати в собі дані з різноманітних джерел;
- розраховуватись на основі порівняння значень показників із певним еквівалентом (базою порівняння);
- синтезувати в собі результати кількісного ті якісного аналізу підприємства (тобто бути легким для читання, давати чіткі рекомендації щодо рішення стосовно вкладання коштів).

Провівши аналіз основних методичних рекомендацій до визначення оцінки інвестиційної привабливості підприємств, що представлені в табл.1, було виявлено, що всім розглянутим підходам властиві характерні риси:

- розрахунок інтегрального показника оцінки інвестиційної привабливості, який не тільки дає можливість поєднати різні за змістом чинники, узагальнити їх, але й надає можливість порівняння між собою підприємств як потенційних об'єктів інвестування;

- визначення фінансових показників діяльності підприємств як основи оцінки рівня інвестиційної привабливості;

- використання більш точніших математичних методів розрахунку узагальнюючого показника, на відміну від методів експертної оцінки;

визначення рейтингової оцінки показників;
врахування вагомості окремих показників та їх груп з точки зору їх впливу на рішення інвестора, його мотивацію відносно доцільності інвестування.

Таблиця 1

Визначення основних характерних рис та недоліків методичних рекомендацій оцінки рівня інвестиційної привабливості підприємств

Методичні рек-ції	Основні характерні риси	Недоліки
1. Методика оцінки фінансово-економічного аспекту інвестиційної привабливості машинобудівних підприємств [6]	розрахунок інтегрального показника; включає показники ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості, ділової активності і рентабельності (25 коеф.), що дозволяє акцентувати увагу на фінансово-економічному аспекті діяльності підприємства; використання статистичного факторного аналізу; виконується порівняння фактичних значень з еталоном, при цьому в якості еталона використовуються кращі показники; використання математичних методів розрахунку узагальнюючого показника.	використовувана система показників є загальногалузевою, тобто не враховуються галузеві особливості; не враховані численні якісні показники, які істотним чином впливають на рішення інвестора; у методиці відсутня взаємозв'язана система показників, тобто вибір показників не є достатньо обгрунтованим.
2. Матрична модель оцінки інвестиційної привабливості промислових підприємств [7]	формування інтегрального показника; використання великої кількості показників (ліквідність активів, фінансова стійкість, оборотність, прибутковість, стадія життєвого циклу підприємства, розрахунки за кредитами, розрахунки з персоналом та ін..) використання матричної форми відображення узагальненого показника; використання кількісних та якісних показників для розрахунку інтегрального показника; для якісних показників використані як певна оцінка, так і відповідні вагові коефіцієнти.	велика кількість показників, сумарна змістова загрузка яких не так велика, вуюють фінансове становище підприємства; відсутність ретельного обгрунтування вагових коефіцієнтів при окремих показниках, використовуваних при отриманні інтегрального показника інвестиційної привабливості; складність обгрунтування критеріїв оцінки, інтерпретації значень підсумкових показників.
3. Індикативна методика оцінки інвестиційної привабливості фірми [4]	основою оцінки інвестиційної привабливості підприємства є аналіз його фінансового стану; використання інтегрального показника на основі індикативної методики, індикаторами якої є рентабельність активів та економічно добавлена вартість; використання математичних методів розрахунку узагальнюючого показника.	складність адаптації до галузевих особливостей підприємств; відсутність ретельного обгрунтування вагових коефіцієнтів при окремих показниках, використовуваних при отриманні інтегрального показника інвестиційної привабливості.
4. Визначення інвестиційної привабливості промислових підприємств на основі використання комплексу економіко-математичних моделей [8]	основою оцінки інвестиційної привабливості підприємства є аналіз його фінансового стану; використання інтегрального показника; виконується порівняння фактичних значень з еталоном, де в якості еталона використовуються кращі показники; використання комплексу економіко-математичних моделей.	складність адаптації до галузевих особливостей підприємств; відсутність ретельного обгрунтування вагових коефіцієнтів при окремих показниках, використовуваних при отриманні інтегрального показника інвестиційної привабливості.
5.«Територіально-галузевий» підхід до оцінки інвестиційної привабливості підприємств [9]	використовується облік чинників, які стосуються зовнішніх рівнів: галузі, регіону, держави в цілому; розрахунок інтегрального показника; використання математичних методів розрахунку узагальнюючого показника; для забезпечення порівнянності показників, ліквідації впливу абсолютних величин і варіації показників проводиться їх нормування.	велика кількість показників, сумарна змістова загрузка яких не так велика, вуюють фінансове становище підприємства; складність адаптації до галузевих особливостей підприємств.
6. Модель оцінки інвестиційної привабливості	використання кількісних та якісних показників для оцінки інвестиційної привабливості;	велика кількість показників, сумарна змістова загрузка яких не так велика,

Методичні рек-ції	Основні характерні риси	Недоліки
привабливості промислових підприємств [10]	використання показників, що характеризують фінансовий стан, ринкове оточення і рівень корпоративного управління.	визначають фінансове становище підприємства; відсутність ретельного обґрунтування вагових коефіцієнтів при окремих показниках, використовуваних при отриманні інтегрального показника інвестиційної привабливості.
7. Оцінка інвестиційної привабливості підприємств [2]	врахування життєвого циклу підприємства; включає показники ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості, ділової активності і рентабельності.	використовувана система показників є загальногалузевою, тобто не враховуються галузеві особливості; у методиці відсутня взаємозв'язана система показників, тобто вибір показників не є достатньо обґрунтованим; за умови негативного інвестиційного клімату країни неможливо правильно визначити стадію життєвого циклу підприємства [11];

Недоліки основних підходів до оцінки рівня інвестиційної привабливості підприємств можна виразити у наступному:

відсутність взаємозв'язаної системи показників, тобто недостатня обґрунтованість у виборі показника;
складність адаптації методик, що використовуються до галузевих особливостей підприємств,
відсутність врахування галузевої специфіки;

наявність великої кількості показників, сумарна змістова загрузка яких не так велика, що визначає фінансове становище підприємства;

відсутність ретельного обґрунтування вагових коефіцієнтів при окремих показниках, що використовуються для отримання інтегрального показника інвестиційної привабливості;

складність обґрунтування критеріїв оцінки, інтерпретації значень підсумкових показників.

Тобто, загально прийнятим шляхом здійснення оцінки інвестиційної привабливості підприємства є розрахунок узагальнюючого коефіцієнту та аналіз показників фінансового стану [5;2].

У роботі [2] пропонується здійснювати оцінку інвестиційної привабливості підприємств теплопостачання за допомогою моделі Дюпона, де показник кожного рівня встановлений на основі детермінованих зв'язків з показниками нижчого рівня. При цьому дана модель дозволяє врахувати взаємозалежність, обґрунтованість, ієрархічність показників, відображає закономірність та чітко визначену послідовність розрахунку інтегрального показника.

У моделі Дюпона використовуються всі основні характерні риси притаманні вищезазначеним методичним рекомендаціям. Такі як: розрахунок інтегрального показника; використання показників, що характеризують фінансову діяльність підприємства; використання математичних методів розрахунку показників. В якості інтегрального показника у моделі використаний показник рентабельності власного капіталу, який на думку багатьох авторів є важливим критеріальним показником для оцінки фінансово-господарської діяльності підприємства [4, 2]. Він формується на основі показників фінансового важеля та рентабельності активів, саме від правильності використання яких залежить фінансовий стан та інвестиційна привабливість підприємства [4]. Зацікавленість керівників підприємства у з'ясуванні причин, що забезпечують зміну рентабельності активів, велика, тому що позитивна динаміка цього показника говорить про привабливість підприємства для інвестора, а негативна тенденція – засвідчує наявність проблем [4]. Вибір результативного показника на вершині піраміди моделі Дюпона, складеної з окремих показників, пов'язаний з тим, що його величина залежить від рішень, прийнятих керівником у трьох сферах діяльності підприємства (фінансовій, інвестиційній та основній). Зміна цього показника говорить про спільну тенденцію підвищення або зниження ефективності бізнесу.

Слід зазначити ще одне з достоїнств моделі Дюпона, яке полягає в тому, що використовувана система показників не вимагає організації додаткових досліджень для отримання початкових даних. Значення показників отримуються документальним способом на основі вторинного спостереження з наявних форм фінансової, статистичної і відомчої звітності підприємства. Це істотним чином полегшує процедуру прикладного використання даного підходу в умовах будь-якого підприємства без організації спеціалізованої підготовки і навчання персоналу.

Характерними рисами моделі Дюпона, які можна назвати її перевагами, є:

по - перше, якщо одним із недоліків вищезазначених методичних рекомендацій є недостатня обґрунтованість вибору показників, то у моделі Дюпона, інтегральний показник рентабельності власного капіталу побудований на ієрархічній системі взаємозв'язаних показників, де кожен займає своє місце;

по - друге, у згаданих підходах велика кількість показників, сумарна змістова загрузка яких не так велика, уявляють фінансове становище підприємства; у моделі Дюпона - кожен показник займає своє місце в ієрархії, обґрунтованість використовуваних показників забезпечується методом їх об'єднання в єдину систему, коли показник кожного рівня встановлений на основі детермінованих зв'язків з показниками нижчого рівня. Кількість рівнів може варіюватися залежно від завдань дослідження, проте прикладний характер такої системи дозволяє обмежувати деталізацію показників, відображених в звітності підприємства;

по - третє, у рекомендаціях зазначена відсутність ретельного обґрунтування вагових коефіцієнтів при окремих показниках, у моделі Дюпона - детермінованість зв'язків між показниками виключає необхідність використання яких-небудь вагових коефіцієнтів, оскільки взаємний вплив показників один на одного вже закладені та відображені у детермінованих зв'язках.

Слід відзначити, що ряд дослідників акцентує увагу на недоліках моделі Дюпона[12], таких як неповна оцінка інвестиційної привабливості тільки за показником рентабельності власного капіталу; проблема ризиків; різна вартісна оцінка чинників прибутку та власного капіталу; відсутність пристосованості до галузевих особливостей діяльності підприємств. Ці недоліки можна ліквідувати через введення в модель інструментів, умов формування, які дозволять відобразити галузеву специфіку. Розкриємо пристосування цих особливостей відносно підприємств теплопостачання. Для забезпечення врахування галузевої специфіки необхідно здійснити прив'язку теоретичної схеми моделі Дюпона до конкретних показників фінансової звітності підприємств теплопостачання, що зображена в табл.2.

Таблиця 2

Джерела формування показників моделі Дюпона

Показник	Позначення	Розрахунок
Рентабельність власного капіталу	РВК	$РВК=РА*ФВ$
Рентабельність активів	РА	$РА=РП*ОА$
Фінансовий важіль	ФВ	$ФВ=АК/ВК$
Рентабельність продажів	РП	$РП=ОП/ЧД$
Оборотність активів	ОА	$ОА=(ЧД+ІОД)/А$
Операційний прибуток	ОП	$ОП=ЧД+ІОД-ОВ$
Активи	А	$А=ОБА+НОА$
Оборотні активи	ОБА	$ОБА=ЗП+ДЗ+ПФІ+ГК+ІОА$
Авансований капітал	АК	$АК=ВК+ЗК$
Операційні витрати	ОВ	$ОВ=МВ+ВОП+ВСЗ+АМО+ІВ$
Змінні витрати загальні	ЗВЗ	$ЗВЗ=МВ+ВОП+(ВОПР/ВОП)*ВСЗ$
Змінні витрати на одиницю	ЗВО	$ЗВО=ЗВЗ/ОР$
Рівень змінних витрат	РЗВ	$РЗВ=ЗВЗ/ОВ$
Точка беззбитковості	ТБ	$ТБ=(ОВ-ЗВЗ)/(СРТ-(ЗВЗ/ОР))$
Зона безпеки	ЗБ	$(ОР-ТБ)*100/ТБ$
Середній тариф	СРТ	$СРТ=(ЧД+ІОД)/ОР$
Необоротні активи	НОА	(Ф.1, ряд. 80 гр. 3+ гр. 4)/2
Власний капітал	ВК	(Ф.1, ряд. 380 гр. 3+ гр. 4)/2
Залучений капітал	ЗК	(Ф.1, ряд. 480, 620 гр. 3+ гр. 4)/2
Обсяг реалізації	ОР	Ф.1с, ряд. 1
Дохід від реалізації	ЧД	Ф.1с, ряд. 6
Інші операційні доходи	ІОД	Ф.1с, ряд. 11
Матеріальні витрати	МВ	Ф.1с, ряд. 18
Витрати на оплату праці	ВОП	Ф.1с, ряд. 24
з них: керівники, професіонали, фахівці, технічні службовці	ВОПК	Ф.1с, ряд. 25
робітники	ВОПР	Ф.1с, ряд. 26
Відрахування на соціальні заходи	ВСЗ	Ф.1с, ряд. 27
Амортизація	АМО	Ф.1с, ряд. 28
Інші витрати	ІВ	Ф.1с, ряд. 29
Запаси	ЗП	(Ф.1, ряд. 100-140 гр. 3+ гр. 4)/2
Дебіторська заборгованість	ДЗ	(Ф.1, ряд. 150-210 гр. 3+ гр. 4)/2
Поточні фінансові інвестиції	ПФІ	(Ф.1, ряд. 220 гр. 3+ гр. 4)/2
Грошові кошти та їх еквіваленти	ГК	(Ф.1, ряд. 230-240 гр. 3+ гр. 4)/2
Інші оборотні активи	ІОА	(Ф.1, ряд. 250 гр. 3+ гр. 4)/5

Взаємозв'язок вказаних показників в цілому враховує ряд особливостей обліку в комунальному господарстві. До таких особливостей відносяться наступні:

дохід підприємства теплопостачання складається власне з доходу за відпущені послуги, а також надходжень з бюджету у вигляді дотацій по різниці в ціні у зв'язку з державним регулюванням тарифів, сум компенсацій щодо зниження тарифу пільговим категоріям користувачів і субсидій мало їмущим в рамках проведення державної соціальної політики. Якщо перший показник у фінансовій звітності відбивається у формі №2 «Звіт про фінансовий стан» по рядку 10 «Дохід (виручка) від реалізації товарів робіт, послуг», то останні - по рядку 60 «Інші операційні доходи». Крім того, у фінансовій звітності підприємства показники за рядком 60 приведені спільним підсумком, що може в окремих випадках обмежувати можливості аналізу, тому вони беруться з форми відомчої звітності ІС, де представлені окремо. Ця особливість врахована при розрахунку показників оборотності активів (ОА), операційного прибутку (ОП) і середнього тарифу (СРТ);

у галузі використовується цінова дискримінація, яка полягає в тому, що для різних груп споживачів встановлені різні тарифи. Тому в цілому по підприємству розраховується середній тариф як відношення обсягу отриманого доходу (з врахуванням дотацій, пільг і субсидій) до обсягу відпущених послуг;

галузь не має запасів готової продукції на складі з причини технологічних особливостей виробництва і реалізації теплової енергії. У зв'язку з цим рентабельність реалізованої продукції збігається з виробничою рентабельністю, що і дає можливість використовувати для розрахунку показника ефективності операційної діяльності підприємства дані реалізованої продукції з форм фінансової звітності;

монопродуктовий характер виробництва істотно полегшує використання можливостей, що надаються технологією маржинального аналізу, у зв'язку з чим розраховуються показники загальних змінних витрат (ЗВЗ), змінних витрат на одиницю продукції (ЗВО), рівня змінних витрат (РЗВ), точки беззбитковості (ТБ) і зони безпеки (ЗБ). У зв'язку з відсутністю на підприємствах обліку постійних і змінних витрат, їх оцінка проведена умовно: амортизація віднесена до постійних витрат, всі останні - до змінних. Можливість такої оцінки продиктована особливостями технології надання послуг з теплозабезпечення.

Для практичного використання запропонованої моделі Дюпона стосовно підприємств теплопостачання необхідно сформулювати такий алгоритм оцінки інвестиційної привабливості, першим кроком якого була б прив'язка даної моделі до форм фінансової звітності, які відображають особливості організації фінансового, статистичного, управлінського і інших видів обліку в галузі. Алгоритм оцінки допоможе більш наглядно та практично зобразити сам механізм оцінки інвестиційної привабливості на підприємствах теплопостачання.

Схема алгоритму оцінки інвестиційної привабливості підприємства теплопостачання передбачає наступну послідовність етапів.

Етап 1. Для складання показників в моделі Дюпона, в якості початкових даних використовуються дані з форми відомчої звітності ІС (теплопостачання), форм фінансової звітності №1 («Бухгалтерський баланс») і №2 («Звіт про фінансові результати»). На першому етапі проводиться формування початкового масиву даних і ранжирування підприємств за обсягом послуг, що надаються в натуральних одиницях виміру. За показниками за весь досліджуваний період з 2005 по 2011 роки розраховуються відповідні середні значення. Середні значення показників будуються окремо по кожній класифікаційній групі підприємств (І, ІІ та ІІІ групи).

Етап 2. Проводиться побудова рівнянь множинної регресії для показників оборотності активів (ОА), авансованого капіталу (АК), зони безпеки (ЗБ). Зображення кореляційно-регресивного аналізу показників оборотності активів представлено у другому розділі даної роботи. Якщо перевірка на адекватність або достовірність не дозволило зробити висновок про можливість використання отриманого рівняння, то проводиться побудова рівняння з новими чинниками, яке з рештою дозволять прийняти рішення про достовірність і адекватність отриманих результатів.

Етап 3. Розраховуються за формулами, що наведені в табл. 1, наступні показники моделі: рентабельність власного капіталу (РВК), рентабельність активів (РА), фінансовий важіль (ФВ), рентабельність продажів (РП), операційний прибуток (ОП), операційні витрати (ОВ), дохід від реалізації (ЧД), інші операційні доходи (ІОД), витрати на оплату праці (ВОП), середній тариф (СРТ), норми відрахування на соціальні заходи (НВСЗ), рівень дотаційності (РД). Розраховані таким чином показники зводяться в таблицю.

Етап 4. Форми звітності підприємства служать також підставою для побудови матриці розмірністю $m * n$, де m - кількість підприємств, що ранжуються, n - кількість показників, по яких проводиться ранжирування.

Етап 5. Нормування значень початкової матриці.

Етап 6. Побудова векторів нормативних значень.

Етап 7. Нормування векторів нормативних значень.

Етап 8. Проводиться попарне порівняння нормованих значень показників з нормованими нормативними значеннями відповідних векторів і розраховуються відповідні відстані. Чим більше відрізняються фактичні значення тих або інших показників від їх нормативних значень (тобто чим більше відстань), тим більше зусиль необхідно докласти підприємству для досягнення нормативних значень, а, отже, тим нижче інвестиційна привабливість даного підприємства.

Етап 9. Розраховуються інтегральні показники відстаней по кожній групі підприємств, інтегральний показник інвестиційної привабливості і відповідний ранг інтегрального показника інвестиційної привабливості. В даному випадку використовується принцип близькості індивідуальних значень показників до їх нормативних значення. Чим вони ближчі, тим вище оцінка інвестиційної привабливості підприємства.

Фрагмент відповідних розрахунків даного етапу приведений в табл. 3.

Таблиця 3

Фрагмент матриці відстаней, показників і рангів інвестиційної привабливості

Група	Місто	Відстань	Показник				Рейтинг інвестиційної привабливості	
			РВК*	РА	ФВ	...	Показник	Ранг
I	Часів Яр	1,50	0,003	0,013	0,003	...	0,6233	1
	Дебальцеве	3,99	0,005	0,896	0,000	...	0,0000	6
	Амвросіївка	1,83	0,020	0,001	0,046	...	0,5400	2
	Новоазовськ	2,34	0,001	0,003	0,009	...	0,4118	3
	Селідове	3,89	0,002	0,001	0,003	...	0,0250	4
	Сніжне	3,95	0,866	0,007	0,899	...	0,0079	5
II	Красний Лиман	2,50	0,016	0,044	0,010	...	0,4425	1
	Торез	3,47	0,199	1,176	0,011	...	0,2238	2
	Жданівка	4,40	0,024	0,402	0,003	...	0,0179	4
	Волноваха	4,48	0,199	1,094	0,012	...	0,0000	6
	Димитрів	3,59	0,761	0,013	0,813	...	0,1984	3
	Шахтарськ	4,45	0,007	0,007	0,009	...	0,0064	5
III	Ясинувата	2,67	0,018	1,267	0,003	...	0,9630	3
	Дружківка	3,82	0,002	0,016	0,005	...	0,9962	1
	Дзержинськ	3,52	0,020	1,179	0,003	...	0,9582	4
	Краматорськ	2,60	0,489	0,077	0,624	...	0,0000	6
	Костянтинівка	4,87	0,005	0,253	0,003	...	0,9894	2
	Харцизьк	4,30	0,091	0,305	0,044	...	0,8146	5

* - позначення показників див. колонка 2 табл. 3.

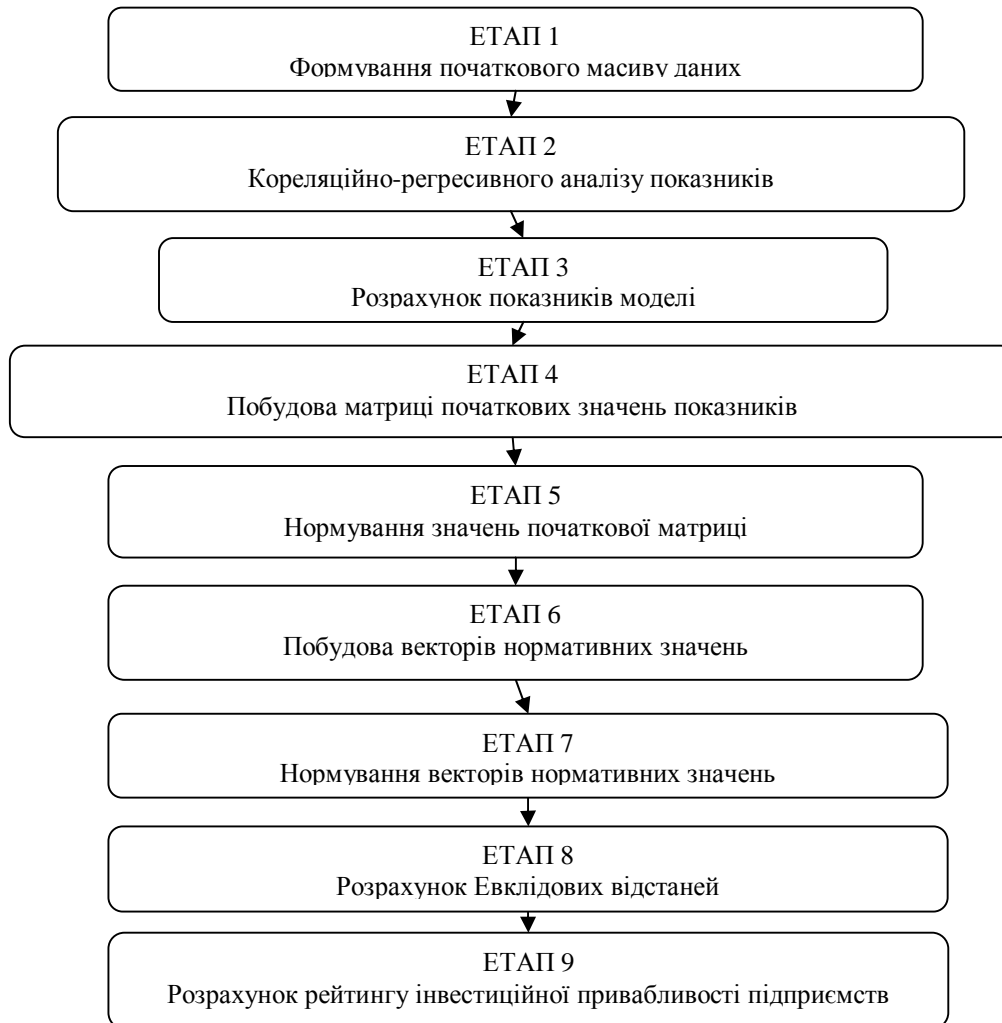


Рис. 1. – Алгоритм оцінки інвестиційної привабливості підприємств житлово-комунального господарства.

В результаті проведених розрахунків найбільш інвестиційно привабливим по першій групі підприємств (з обсягом реалізації послуг до 50 тис. Гкал в рік) визнано підприємство теплопостачання в м. Часів Яр. По другій групі таким підприємством є тепломережа м. Красний Лиман, по третій – Дружківки.

Висновки. Таким чином, на основі зробленого аналізу виявлено основні характерні риси та недоліки існуючих підходів оцінки інвестиційної привабливості підприємств. Запропоновано рекомендації з оцінки інвестиційної привабливості підприємств теплопостачання за допомогою моделі Дюпона, яка дозволяє врахувати взаємозалежність, обґрунтованість, ієрархічність показників, відображає закономірність та чітко визначену послідовність розрахунку інтегрального показника. У роботі дана модель відображає загальну схему взаємозв'язку показників з урахуванням галузевих особливостей діяльності підприємств ЖКГ, тобто прив'язку теоретичної схеми до практичних показників підприємств теплопостачання.

Запропонований алгоритм оцінки інвестиційної привабливості підприємств дозволяє підвищувати значущість розробки для підприємств теплопостачання, що дає можливість використовувати його для пошуку таких підприємств, які найбільшим чином задовольняють наперед заданим критеріям. Нарешті, даний алгоритм може бути використаний для пошуку і вибору найбільш оптимальних варіантів розвитку підприємства та ухвалення відповідних управлінських рішень.

Список використаних джерел:

1. Фицджеральд Р. Управление финансами предприятия для менеджеров. Руководство по планированию, контролю и принятию решений / Р. Фицджеральд Пер. с англ. - Днепропетровск: Баланс-Клуб, 2003. - 456 с.
2. Бланк И.А. Инвестиционный менеджмент / И.А. Бланк. - Киев: МП "ИТЕМ" ЛТД, "Юнайтед Лондон Трейд Лимитед", 1995. - 448 с.
3. Майорова Т. В. Інвестиційна діяльність: [підруч. для студ. вищ. навч. закл.] / [Т. В. Майорова]. - К.: Центр учбової літератури, 2009. - 472 с.
4. Толкаченко О.Ю. Индикативная методика оценки инвестиционной привлекательности фирмы / О.Ю. Толкаченко // Финансовый менеджмент, 2008. - №6. – С. 88-98.
5. Хобта В.М. Активізація та підвищення ефективності інвестиційних процесів на підприємствах / В.М. Хобта, О.Ю. Попова, В.М. Мешков: Монографія / НАН України. Ін-т економіки пром-сті. МОН України. ДонНТУ. - Донецьк, 2005. - 343 с.
6. Гребеникова Е.М. Методика оценки инвестиционной привлекательности машиностроительных предприятий Украины [Электронный ресурс] / Е.В. Гребеникова, Ю.Ю. Гусева // Відкриті інформаційні та комп'ютерні інтегровані технології. Збірник наукових праць. – 2008. – Випуск 39. – С. 186-192. - Режим доступу до журн.: http://www.nbu.gov.ua/portal/Natural/Vikit/2008_39/p_186-192.pdf
7. Юхимчук С.В. Матрична модель оцінки інвестиційної привабливості промислових підприємств / С.В. Юхимчук, С.Д. Супрун // Фінанси України. – 2003. – №1. – С.3 – 12.
8. Бурковець О.С. Підвищення інвестиційної привабливості промислових підприємств: автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук: спеціальність 08.06.01 - Економіка, організація і управління підприємствами / О.С. Бурковець. – Луганськ: Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля, 2006. – 21 с.
9. Власюк Т.М. Оцінка інвестиційної привабливості підприємств легкої промисловості (територіально-галузевої підхід): автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук: спеціальність 08.07.01 – Економіка промисловості / Т.М. Власюк. – Київ: Київський національний університет технологій та дизайну, 2006. – 19 с.
10. Севрюгин Ю.В. Оценка инвестиционной привлекательности промышленного предприятия: автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата экономических наук: специальность 08.00.05 – «Экономика и управление народным хозяйством» (экономика, организация и управление предприятиями, отраслями, комплексами – промышленность; управление инновациями и инвестиционной деятельностью) / Ю.В. Севрюгин. - Ижевск: Ижевский государственный технический университет, 2004. – 26 с.
11. Брюховецька Н.Ю. Оцінка інвестиційної привабливості підприємства: визначення недоліків деяких існуючих методик / Н.Ю. Брюховецька, О.В. Хасанова // Економіка промисловості, 2009. - №1(44). – С. 110-117.
12. Проведение факторного анализа с помощью модели Дюпон. [Электронный ресурс]. - Режим доступа: <http://www.dist-cons.ru/modules/DuPont/section3.html>

Ключові слова: інвестиційна привабливість, модель Дюпона, підприємства житлово-комунального господарства.

Ключевые слова: инвестиционная привлекательность, модель Дюпона, предприятия жилищно-коммунального хозяйства.

Keywords: investment appeal, Dupont's model, housing and communal services enterprises.